

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ

The Comparison of Reading Comprehension Ability for 6th Grade students
by using SQ4R Method and Normal Teaching Method

จินตหรา นवलนอก¹ และจุไรรัตน์ ลักษณะศิริ²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
²รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชัยฤๅผล และโรงเรียนวัดสุวรรณที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยนำคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทย จำนวน 5 ห้องเรียน มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA และเลือกห้องเรียนที่มีผลการวิเคราะห์คะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเพื่อเลือก 2 ห้องเรียน ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชัยฤๅผล จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณ จำนวน 32 คนเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ และแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่ t test แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) และค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความ ; วิธีสอนแบบ SQ4R ; วิธีสอนแบบปกติ

บทนำ

จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ คือ อ่านแล้วไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง ตอบคำถามและสรุปแนวคิดสำคัญของเรื่องไม่ได้สภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ความสามารถทางการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความของนักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ เพราะเมื่ออ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ไม่สามารถพิจารณาแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ คิดประยุกต์หรือจินตนาการ สร้างสรรค์งาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้ จากสภาพปัญหาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การอ่านของนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน โดยการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไตร่ตรองสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะจากสิ่งที่อ่านตลอดจนความเข้าใจในข้อคิดและหลักการนำไปใช้ได้ ดังที่สุปาณี พัดทอง (2546 : 65) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับสาระและความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ทราบความหมายที่แท้จริงนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และนอกจากนั้นแล้วผู้อ่านจะต้องใช้วิจารณญาณพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเนื้อหาสาระ รวมถึงแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นเพราะจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยผ่านการอ่านจับใจความจากเรื่องราวต่างๆ สามารถทำได้หลายวิธีและการสอนอ่านโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ได้รับการพัฒนาโดยวอลเตอร์ (Walter Pauk, 1984)

มีขั้นตอน โดยสรุปคือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง จากนั้นตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรบ้าง แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องนั้นอย่างละเอียดอีกที เพื่อค้นหาคำตอบที่ตั้งเอาไว้และการจดบันทึกข้อความของเรื่องที่อ่าน โดยบันทึกในส่วนที่สำคัญอย่างย่อ ๆ ตามความเข้าใจด้วยภาษาของนักเรียนเอง หากยังมีข้อสงสัยให้กลับไปอ่านซ้ำในส่วนที่ยังสงสัยและสุดท้ายจะต้อง วิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง ดังที่ สுகนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554 : 226-227) ได้ให้ความเห็นว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการอ่านได้ดี สามารถคาดเดา เข้าใจแนวคิด จดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจาก 1) Survey – S อ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ 2) Question – Q ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) Read – R อ่านเพื่อค้นหาคำตอบและเขียนคำสำคัญไว้ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความ 4) Record – R ทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบแล้วบันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญตามความเข้าใจ 5) Recite – R เขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง 6) Reflect - R วิเคราะห์ วิจัยแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้ง

ซึ่งกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอนนี้มีความสำคัญต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เพราะสามารถพัฒนาการได้ทั้งทักษะ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดไปพร้อม ๆ กัน มีคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ทำทนายเพื่อค้นหาคำตอบแสดงความคิดเห็นจากเรื่องอย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ ดังงานวิจัยของ พิบูลย์ ตัญญูบุตร (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูล ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด

จากข้อมูลข้างต้นพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มพลังครูพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มพลังครูพัฒนา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 164 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มพลังครูพัฒนา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 64 คน ซึ่งได้มาจากการนำคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทย จำนวน 5 ห้องเรียน มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA และเลือกห้องเรียนที่มีผลการวิเคราะห์คะแนนไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์คะแนนในครั้งนี้ ได้ทั้งหมด 5 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากเพื่อเลือก 2 ห้องเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ซึ่งกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชัยฤๅผล จำนวน 32 คน สอนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R และกลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณ จำนวน 32 คน สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง 12 ชั่วโมง จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ วิธีสอนแบบ SQ4R และวิธีสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของ การอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ 1) เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน 2) เนื้อหาที่ได้จากสื่อที่นำมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ ข่าว บทความและสารคดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และวิธีสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

จูไรรัตน์ ลักษณ์ศิริ และบาทัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42) กล่าวถึง การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้าที่ผู้เขียนต้องการส่งสาร มายังผู้อ่าน

แวมยุรา เหมือนนิล (2538, หน้า 9) กล่าวถึง การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง โดยแต่ละย่อหน้าจะมีส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว และเมื่อนำใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณารวมกันแล้วจะมีแก่นเรื่องซึ่งเป็นสาระสำคัญที่สุดเพียงอย่างเดียว

แวมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 17-18) กล่าวถึง พฤติกรรมการอ่านที่แสดงความสามารถของการอ่านจับใจความ สามารถพิจารณาการจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้ โดยใช้คำพูดของตนเอง บอกเล่าความทรงจำจากการอ่านสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ สามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะการอ่านได้ รู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้ สามารถรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้ เลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้ ให้ตัวอย่างประกอบได้ จำแนกใจความสำคัญ ส่วนขยายใจความสำคัญได้ และสามารถกล่าวสรุปได้

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทหัยน์ อัมสำราญ (2547, หน้า 43-47) กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความ มีดังนี้

1. อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ พิจารณาแต่ละย่อหน้าของเรื่องเพื่อให้เห็นเนื้อหาโดยรวมหรือแนวคิดสำคัญของเรื่อง ถ้ามีชื่อเรื่องจะทำให้ผู้อ่านทราบถึงแนวคิดสำคัญของเรื่องได้รวดเร็ว

2. หาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าจากร่างที่อ่าน ในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียงใจความสำคัญเดียว และใจความรองหรือพลความซึ่งเป็นใจความที่สนับสนุนใจความสำคัญ ซึ่งผู้เขียนจะกำหนดใจความสำคัญที่เป็นประโยคใจความสำคัญไว้ที่ตอนต้นย่อหน้า ตอนกลางย่อหน้า ตอนท้ายย่อหน้า หรือทั้งตอนต้นและตอนท้าย ของย่อหน้า

3. ประมวลใจความในแต่ละย่อหน้าโดยการนำเฉพาะส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนใจความรองที่เป็นความคิดย่อยส่วนใจความรองที่เป็นรายละเอียดให้ตัดออกเพราะเป็นส่วนขยายความคิดย่อยอีกที จากนั้นนำใจความแต่ละส่วนมาเรียบเรียงสรุปเป็นหนึ่งข้อความ

แววมยุรา เหมือนนิล (2538, หน้า 23-30) กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความ มีดังนี้

1. อ่านในแต่ละย่อหน้าของเรื่อง เพื่อให้ได้ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าจากนั้นนำใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณารวมกันเพื่อให้ทราบถึงแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าจะเป็นประโยคที่ครอบคลุมข้อความอื่นๆ อยู่ซึ่งมักจะอยู่ในประโยคตอนต้นย่อหน้า ประโยคตอนท้ายย่อหน้า ประโยคตอนกลางย่อหน้าหรือไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน ผู้อ่านต้องสรุปโดยการตั้งคำถามว่าในเรื่องนั้นมีใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร จะทำให้ทราบว่าส่วนไหนคือประเด็นสำคัญส่วนไหนคือประเด็นเสริมหรือขยายความของเรื่อง

3. การตัดประโยคหรือข้อความที่เป็นส่วนขยายที่ไม่จำเป็นออก เช่น ส่วนขยายรายละเอียด การเปรียบเทียบ ตัวอย่าง คำศัพท์ สำนวน คำถาม สถิติ ตัวเลข เมื่อตัดออกไปแล้วก็จะเหลือเป็นใจความสำคัญที่สุดของย่อหน้านั้น

สุภาณี พัดทอง (2546, หน้า 66-69) กล่าวถึงแนวทางการอ่านจับใจความ มีดังนี้

1. เริ่มอ่านตั้งแต่ชื่อเรื่อง จากนั้นอ่านตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง เพราะชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน จะทำให้ทราบถึงเนื้อหาโดยรวมของเรื่องไปสู่จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านเมื่ออ่านแล้วตอบคำถามให้ได้ว่าในเรื่องมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร

2. พิจารณาหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า เพราะแต่ละย่อหน้าจะมีเพียงใจความสำคัญเดียวที่ครอบคลุมเนื้อความไว้ทั้งหมด ส่วนใจความที่สนับสนุนใจความสำคัญ

ให้ชัดเจนขึ้น คือ ใจความรอง เช่น การอธิบาย การให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือ แสดงเหตุผลสนับสนุนความคิด ส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญและใจความรองคือ รายละเอียด บางครั้งในแต่ละย่อหน้าอาจจะไม่มีใจความสำคัญเสมอไป เพราะเป็นเพียงการยกตัวอย่าง แสดงรายละเอียดเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญในย่อหน้าต่อไป ซึ่งถ้าหากไม่สามารถจับใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้าได้ ให้ใช้วิธีการตั้งคำถามว่าในเรื่องที่อ่านนั้นมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และ อย่างไร

3. นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามารวมกัน โดยใช้วิธีการเรียงเรียงโดยตัด ส่วนที่ซ้ำกันออก ใช้คำสันธานเชื่อมประโยคให้มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ประโยคสั้นได้ใจความถูกต้องตามหลักภาษาไทย

4. ทบทวนความครบถ้วนของใจความสำคัญและความต่อเนื่องของเนื้อความ หากส่วนใดส่วนหนึ่งขาดหายไปให้เติมหรือส่วนใดส่วนหนึ่งที่เกินมาให้ตัดออก

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554, หน้า 224-225) กล่าวถึง วิธีสอนแบบ SQ4R คือ วิธีสอนอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ อ่าน ได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทร์ชัย อธิเกียรติ (2556, หน้า 107 - 113) กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนที่เป็นกิจกรรม โดยคำนึงถึงลำดับของการสอน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของ คาบเรียน ควรเริ่มต้นกิจกรรมสั้น ๆ ที่ใช้เวลาไม่นานนัก 2) ขั้นดำเนินการสอน เป็นช่วงเวลาถัดจาก ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ซึ่งมี ทั้งกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา เกิดทักษะปฏิบัติ หรือคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 3) ขั้นสรุปบทเรียน เป็นช่วงท้ายคาบเรียนที่นักเรียนจะรวบรวมสิ่งที่ได้เรียนรู้ ในคาบนั้น สรุปออกมาเป็นความคิดรวบยอดหรือสรุปออกมาเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้อ่าน

พิบูลย์ ตัญญบุตร (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนเรื่องการพัฒนาการอ่าน จับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Randomized control group Pretest Posttest design มีรายละเอียดการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการอ่านจับใจความเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง แล้วนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผน โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์การประเมิน เหมาะสมมากทุกประเด็น แล้วนำแผนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเรียบร้อยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชัยฤกษ์ผล

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการอ่านจับใจความเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบปกติ เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง แล้วนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผน โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์การประเมิน เหมาะสมมากทุกประเด็น แล้วนำแผนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเรียบร้อยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนกลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณ

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการอ่านจับใจความ แล้วกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาของแบบทดสอบโดยจำแนกตามประเภทของบทอ่าน จากนั้นสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งมีจำนวน 60 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบทดสอบที่ผ่านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมด 60 ข้อ ปรับปรุงแบบทดสอบตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งก็คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเจริญวิทยุวิทยา จำนวน 32 คน จากนั้นนำผลการทำแบบทดสอบการวัดความสามารถ

การอ่านจับใจความมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ มีค่าความยากง่าย (p) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง ต่ำกว่า 0.20 – 1.00 ซึ่งมีทั้งข้อสอบที่สามารถใช้ได้และควรตัดออก และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ 0.96 แล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบเดียวกันแต่สลับข้อไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังนี้

การทดสอบ	n	(\bar{x})	(S.D.)	t	sig
วิธีการสอนแบบ SQ4R	32	21.31	3.62	3.902	.000*
วิธีการสอนแบบปกติ	32	18.00	3.15		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยของวิธีสอนแบบ SQ4R คือ 21.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3.62 และค่าเฉลี่ยของวิธีสอนแบบปกติ คือ 18.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3.15 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มทดลอง	n	(\bar{x})	(S.D.)	t	sig
ก่อนเรียน	32	15.25	2.80	17.156	.000*
หลังเรียน	32	21.31	3.62		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีสอนแบบ SQ4R คือ 15.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 2.80 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีสอนแบบ SQ4R คือ 21.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3.62 หมายความว่าความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มควบคุม	n	(\bar{x})	(S.D.)	t	sig
ก่อนเรียน	32	14.50	2.81	12.482	.000*
หลังเรียน	32	18.00	3.15		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีสอนแบบปกติ คือ 14.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 2.81 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีสอนแบบปกติ คือ 18.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3.15 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบคำถามตามที่กำหนดไว้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับที่ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2554, หน้า 224) ได้นำเสนอวิธีสอนแบบ SQ4R ไว้ว่าเป็นวิธีสอนอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งทีคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บำเพ็ญ มาตราช (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/86.58 และนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความเรื่องการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในระดับพอใจมากที่สุด

2. ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ไชยอาจ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับ ใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ใน

ระดับมาก อีกทั้งพิบูลย์ ตัญญบุตร (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านที่แตกต่างจากวิธีที่เคยปฏิบัติมา คือมีขั้นตอนเป็นระบบสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย อีกทั้งยังช่วยให้การอ่านของนักเรียนมีเป้าหมาย ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวคิด และจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียน ได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติตลอดเวลา นักเรียนจึงมีอิสระในการคิด ครูคอยให้คำแนะนำกำกับดูแล

3. ผลการวิจัยความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีการวางแผนโดยกำหนดลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป เพื่อให้นักเรียนบรรลุความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ซึ่งแต่ละขั้นตอน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูดูแลเอาใจใส่ในการสอนแต่ละขั้นตอน คอยให้คำแนะนำ ทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มครูผู้สอนต้องคอยสังเกตและให้คำแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การปฏิบัติแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. กิจกรรมกลุ่มอาจจัดให้มีการหมุนเวียน เปลี่ยนกันทำหน้าที่ เพื่อให้นักเรียนได้ทำหน้าที่ที่หลากหลาย จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกความกล้าคิด กล้าปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง และเป็นการพัฒนาตนเองไปในตัว

บรรณานุกรม

- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา นาคสกุลและคณะ. (2524). *การใช้ภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2558). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทย Learning Activities in Thai Teaching*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2546). *การใช้ภาษาไทย 1*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุไรรัตน์ ถักษณะศิริ และบาทย์น อิ่มสำราญ. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : พี.เพรส.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ และ พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. (2534). *รูปแบบการสอน*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- บำเพ็ญ มาตราช. (2554). *การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พิบูลย์ ตัญญาบุตร. (2557). *ศึกษาผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2528). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (080 176) ตามหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป มหาวิทยาลัยศิลปากร*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากรพระราชวังสนามจันทร์.
- ยุวดี โปธายะ. (2546). *การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัตนกันท์ เลิศคำฟู. (2547). *การใช้วิธีสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ในการสอน*
อ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิไลลักษณ์ ไชยอาจ. (2560). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถ*
ในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต :
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2538). *การอ่านจับใจความ.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ : หนังสือสร้างเสริมประสบการณ์*
วิชาภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- สนิท สัตโยภาส. (2546). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 ธารอักษร.
- สมบูรณ์ ดันยะ. (2548). *เอกสารคำสอนการวิจัยทางการศึกษา.* นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครราชสีมา.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง*
กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ*
ของเยาวชน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปาณี พัดทอง. (2546). *การใช้ภาษา 1.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2536). *หลักการสอน.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยครูสวนดุสิต.